

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi polni in velja do konca sočnega leta 2 gld.
Naročnino in dopise sprejema osnov. odbor „Učiteljskega društva za
slovenski Štajer“ v Ljubotomu.

Štev. 2. V Mariboru 20. junija 1874. Letnik II.

„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“.

Star pregovor pravi: „V družbi je moč in napredek“. Deržaje se tega izreka so jeli tudi slovensko-štajerski učitelji premišljevati, ali bi za-nje večje združevanje ne bilo potrebno in koristno? Kjerkoli je dandanes večje število učiteljev, povsod se združujó v celoto, kar jim je po društveni postavi dovoljeno, če le ima društvo dober in blag namen. Tako razne okoliščine tudi slovensko-štajerskim narodnim učiteljem vele-vajo, da si osnujó svoje društvo. Pred vsem terja to lepo njih število — okoli 300 jih je — kateri po večjem le po slovenskih šolah, t. j. na šolah s slovenskim učnim jezikom delujó. Posamezne moči le malo mogó in ne mogó biti odločevalne v važniših vprašanjih. Baš sedanji čas se pa oglašajo pitanja, ki so za štajersko-slovenske učitelje velikega pomena. Vpeljevali se bodo novi učni načerti, katere bode treba našim slovensko-štajerskim razmeram ugodno preustrojevati; prišlo bode na versto vprašanje o učnih knjigah za naše slovenske šole, tako tudi pitanje o imenovanji učiteljev, o razmerji učitelja nasproti krajnim šolskim svetom itd. O vseh teh in drugih za naše šolstvo in učiteljstvo veleimenitnih vprašanjih bode moralo učiteljstvo samo govoriti. Potegovati se mora povsod in vsikedar za svoje pravice, za svojo primerno samostalnost. Ne zadostuje samo, da ima učitelj dobro plačo, s čemer se sicer posebno hvaliti nikakor ne moremo; kajti tudi pri dobrih plačanih učiteljih utegne šolstvo le še slabo biti. Treba marveč, da ima učitelj pri šolstvu veljaven glas, da ima potrebno samostalnost, da nej mervto orodje v rokah šolskih poveljnikov. Zato pa treba večjega društva, ki zastopa in vodi posamezne moči, ki združeno odločuje o vseh važniših zadevah, ker še le taki sklepi imó vrednost in veljavo.

Zavoljo tega smo stopili na dan z „Učiteljskim društvom za slovenski Štajer“, ki ga je slavna c. kr. namestnija v Gradci s slovenskim odlokom od 26. apr., št. 5320 poterdila. Po svojih pravilih, katera nižje priobčujemo, ima svoj začasni sedež (do 1. občnega zbora) v Ljutomeru. Pervi občni zbor pa, ki se najhiterje letošnje počitnice skliče kam v središče slovenskega Štajerja (v Celje, Maribor ali Ptuj) ima društvu odločiti stalni sedež (vsaj za bodoče društveno leto).

Res imamo že mnogo učiteljskih društev, vendar smo tudi novega društva prav živo potrebovali. To nam dokazuje tudi naš sodelovalec iz našega tabora v spoštovanem, za šolo in napredek unetem „Slov. Narodu“ s sledečimi besedami, s katerimi se strinja tudi ves podpisani odbor: „Ali mar nej na Štajerskem mnogo okrajnih učiteljskih društev? Mar nej v Gradci za vse Štajersko „Lehrerbund?“ ali ne zadostuje v Ljubljani „Slovensko učiteljsko društvo“, obsegajoče vse slovenske učitelje?“

Prilično število (10) okrajnih učiteljskih društev je sicer za poedine okraje jako koristno štajerskemu slovenskemu učiteljstvu, zlasti v zadevi daljšega strokovnega izobraževanja, vendar ne more nobeno poedino doseči tega, kar je baš namen novemu društvu. Štajerski „Lehrerbund“ v Gradci je sploh koristna naprava graških učiteljev, vendar oni ne poznajo naših razmer, ne vedo za naše potrebe, še manje za sredstva, s katerimi bi se pomagalo slovenskemu šolstvu na spodnjem Štajerji. — Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je skoro preoddaljeno, da bi njegovo delovanje na slovenskem Štajerji imelo toliko vspeha, kolikor ga je želeli. Razen tega nejslovenski učitelji o štajerskih šolskih razmerah dovolj informirani, da bi njih delovanje na slovenske šole pri nas zadosta uplivalo. Pa vse to bi bili le ničevi izgovori, ako bi „Slovensko učiteljsko društvo“ še aktivno bilo, ako bi imelo glasilo, šolski list, ki bi ugajal naprednim naredbam pri našem šolstvu in naprednim mislim tukajšnjega učiteljstva.

Da je bilo tega novega društva na slovenskem Štajerji treba, pokazali so nam lansko leto nemški učitelji sami. Osnovali so namreč takrat učitelji mariborske okolice svoje društvo. Nemški učitelji pa so to tako razumeli, kakor bi se bilo osnovalo učiteljsko društvo za ves slovenski Štajer, in bili so zaradi tega jako serditi na slovensko-štajerske učitelje. S pobjanjem društva, katerega še nej bilo, kazali so nam, da ono za nas nebi bilo brez pomena. Sicer pa imó tudi učitelji na severu naše dežele svoje društvo za „gornji Štajer“, zakaj bi se pa torej tudi mi slovenski učitelji ne združili v celoto?

V sedanjí borbi na šolstvenem polji, za katero se politiki toliko pule, je brez dvombe za učiteljstvo važen dober šolski organ. Prekoristen in prepotreben je. Da se pa tudi slovenski šolski časnik mora poprijeti naprednih načel, to je že samo

ob sebi razumljivo, ker je uže šola dosedanja napredek nasproti prejšnjemu sistemu.

Časnik izdavat, zlasti slovenski časnik pa je za poedinega vsakako negotovo podvzetje. Povsod se v enaki namen moči združujó. In tudi „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ ima v prvi versti to nalogo, da izdaja šolski list, ki naj bi ugajal večini slovenskih učiteljev po Slovenskem, zlasti pa po Štajerskem. Ker bode nadalje to društvo edino na slovenskem Štajerji, ki se bode po vsej tej pokrajini razprostiralo, ker bode odločno narodno, zavoljo tega zasluži gotovo podpore od vseh slovenskih domoljubov. Saj druga društva (čitalnice, politična društva) so po večjem utihnili, in učiteljske in šolske zadeve pa vendar veliko več zanimajo učitelja in neučitelja. Zavoljo tega želimo, da bi se našemu društvu pridružili ne le samo učitelji slovenskega Štajerja, marveč, da bi to novo podvzetje podpirali učitelji in šolski prijatelji po vsem Slovenskem. Saj vsi slovenski domoljubi hrepenimo le po večji omiki svoji in svojih sorojakov; z večjo omiko bomo pa dospeli tudi do večjega materijelnega blagostanja in do večjega napredka. Temelj vsej omiki je pa narodno šolstvo, to pospeševati naj bi bila tudi slovenskega domoljuba prva dolžnost!“

V Ljutomeru 8. junija 1874. Začasni odbor

„Učiteljskega društva za slov. Štajer“.

Pravila „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“.

§. 1. Namen društva je: pospeševanje in podpiranje narodnega (ljudskega) šolstva na slovenskem Štajerji.

§. 2. Sredstva si pridobiva:

- a) po letnih doneskih svojih udov,
- b) po sprejemanji daril v novcih, knjigah, učnih pomočkih in šolskem orodji,
- c) po dohodkih časnika in drugih spisov, katere izdaja društvo.

§. 3. Društvo deluje po raznih načinih:

- a) izdava svoj šolski časnik ali po mogočnosti tudi druge spise,
- b) sklicuje zборе v posvetovanje šolskih zadev,
- c) dela peticije na šolske oblasti in resolucije na šolska društva in skupščine,
- d) snuje si po mogočnosti svojo knjižnico.

§. 4. Društveni udje so:

- a) pravi udje,
- b) podporniki in
- c) častni udje.

§. 5. Pravi udje so narodni (ljudski) učitelji na slovenskem Štajerji. Pravi ud postane tisti učitelj, kateri plačuje od občnega zbora ali pa od odbora določeni letni donesek.

§. 6. Podporniki so drugi šolski prijatelji, kateri plačujó taisti znesek.

§. 7. Za časne ude sme le občni zbor imenovati osebe, katere imó za povzdigo slovenskega šolstva posebne zasluge.

§. 8. Pravice vseh pravih udov so, da smejo v občnem zboru govoriti, nasvete staviti, glasovati, v odbor voliti in izvoljeni biti.

Pravi in podporni udje dobivajo tudi časnik, kojega izdava društvo.

Častni in podporni udje imó iste pravice, katere pravi udje; samo aktivne in pasivne volilne pravice nejmajo.

§. 9. Občni zbor ima pravice:

- a) da voli vsako leto v odbor predsednika in 14 odbornikov iz raznih okrajev slovenskega Štajerja, izmej katerih jih mora bivati vsaj 5 na društvenim sedeži ali v najbližnji okolici njegovej,
- b) da izbere izmej udov 3 pregledovalce računov,
- c) da sme prenaresjati društvena pravila in
- d) sklepati o društvenem razpustu.

§. 10. Začasni društveni sedež je do 1. občnega zbora v Ljutomeru.

§. 11. Snovalni odbor sklepa, v kateri kraj se skliče 1. občni zbor. Društveni sedež pa določuje vsikedar posebej občni zbor. (Tak sklep ima še-le po zadobljenem vladnem dovoljenji veljavo).

§. 12. Občni zbor se mora sklicati vsako leto vsaj enkrat in sicer o velikih šolskih počitnicah. Kraj zborovanja določuje prejšnji občni zbor ali pa odbor. Zbor veljavno sklepa, ako je vsaj 20 udov pričujočih. V odbor se voli z listki; veljajo pa tudi volilni listki nepričujočih družabnikov, ako so od njih lastnoročno podpisani. Odločuje relativna večina glasov.

§. 13. Društvene zadeve opravlja odbor, ki voli izmej sebe predsednikovega namestnika, tajnika in blagajnika. Pri odbor-nih sejah mora biti najmanje 8 odbornikov ali vsaj 5 pričujočih. V tem poslednjem slučaju pa morajo vsaj 3 odborniki pismeno izraziti svoje mnenje o točkah dnevnega reda.

§. 14. Predsednik vodi društvo in ga zastopa proti zunaujosti. On sklicuje odborove seje, kedar se mu zdi potrebno ali kedar to zahtevajo trije odborniki in odločujó pri enakem številu glasov. Kedar je on zadržan, namestuje ga njegov namestnik. Tajnik oskerbuje pisarije, blagajnik pa blagajnico.

§. 15. Prepire mej družabniki, v društvenih zadevah razsoja občni zbor.

§. 16. Ako ima društvo nehati, odločuje posledni občni zbor, kaj se mora z društvenim premoženjem zgoditi.

Štev. 5310.

Obstanek društva po obsegu le-teh pravil se spričuje v smislu §. 9. društvene postave od 15. novembra 1867.

C. kr. namestnija v Gradci dne 26. aprila 1874.

C. kr. dvorni svetovalec:

Neupauer.

Zgodovina v narodnej šoli.

(Janko Žirovnik.)

II.

Zadnjič smo videli, kakošna bi morala biti zgodovina v narodnej šoli, če hočemo, da bode dober vspeh mogoč. Danes si ogledujmo, kakošne zgodovinske podobe iz posameznih vekov nasvetuje bivši štajerski (zdaj primorski) deželni šolski nadzornik g. Klodič v svojih, od sl. štajerskega deželnega šolskega sveta izdanih, „normalnih načrtih“.

On nasvetuje: Iz starega veka: Nekaj o Egipčanih. (Paganstvo, kulturne stopinje narodov sploh, kaste, monarhična državna oblika, egipčanske stavbe). Dežela se popisuje (kakor tudi pri drugih deželah) deloma popred, deloma ob enem. — Feničani (kupčija i obertnija). Cyr. — Nekaj o gerškeji religiji. — Heraklej. — Trojanska vojska. — Lykurg in Solon, republikanska državna oblika. — Perzijanske vojske. — Periklej. — Sokrat. — Aleksander Veliki. — Romul utemelji Rim. — Hanibal in Scipijon. — Cezar. — Avgust. — Štajersko v najstarejših dobah in za časa rimske vlade. — Dioklecijan i Konstantin Veliki. — Narodno preseljevanje in konec rimljanske države. —

Iz srednjega veka: Evropa po narodnem preseljevanji (posebno glede Avstro-Ogerskega). — Mahomed. — Dragotin Veliki (posebno glede na Avstro-Ogersko), in napredovanje Nemecev proti jutru. — Oton Veliki. Nastanje Štajerja in novo utemljenje izhodnje krajine, (Ostmark). — Venceslav Sveti in Arpadi. — Miroslav I. (Barbarosa) in križarske vojske. Levoslav V. (VI.) in Babenbergi. Zedinjenje Štajerja z Avstrijo. — Levoslav Slávni, pesništvo in mesta tadajne dobe. — Vitetšvo. — Rudolf Habsburški in Otokar II. — Pervi Habsburgi na Štajarskem. — Cesar Dragotin IV. in Rudolf IV. Pridobitev Koroškega in Tirolskega. — Cesar Sigismund in Hus. — Cesar Miroslav III. in Baumkircher. — Najdbe in iznajdbe koncem srednjega veka.

Iz novejšega veka: Kolumb. — Maks I. Luther. — Ferdinand I. Pridobitev Češkega in Ogerskega. — Ferdinand II. in protireformacija. — Valenstein in tridesetletna vojska. — Levoslav II. in turške vojske. — Ljudovik XIV., kralj francoski. — Peter Veliki, car ruski. — Dragotin VI. — Marija Terezija. — Josip II. — Radivoj II. (I.) in francoska revolucija. Hrabroslav Hofer. — Napoleon I. in njegov pad. — Nadvojvoda Ivan. — Mocart. — Radivoj Josip I.

Precej na prvi pogled se vidi, da je g. Klodič te zgodovinske podobe sestavil le za Štajersko. Treba torej, da se ta načrt za dežele, ki bi se po njem ravnale, primerno preuredi.

Ker pa Slovenci rabimo po vseh deželah, kjer prebivamo, one in iste učne knjige, in ker se je nadejati, da se bodo sestavljateljji bodočega „Druzega berila“ ravnali po tem načrtu, treba, da se ta (načrt) primerno preuredi za vse slovenske dežele. Ker pa zgodovina ne bode še le potem, ko bode uže berilo po navedenem načrtu osnovano, v tej obliki potrebno, temveč je uže zdaj, zato bodem opisoval v bodočih številkah posamezne podobe tega načrta in si dovoljeval jih vsem slovenskim deželam primerno preurediti, kedar se mi bode potrebno zdelo. Opozorujem naj še č. čitatelje, da ne mislim pisati tega za učence nego za učitelje.

O oddelkih po razredih.

Nove šolske postave nekaterih dežel terjajo osemletno šolanje. To je popolno hvalevredna določba. Otrok v starosti 6—14. leta skoro nej za drugo rabo, nego za učenje, vsaj po zimi ne. Torej je prav, da se v tej dobi uči in si nabira znanosti za bodoče praktično življenje, v katerem je tako le malo kedaj mogoče nadaljevati učenje narodne šole. Pa pustimo to ter govorimo o predmetu, o katerem smo se namenili. Za osemletno šolanje bi trebalo pač osem razredov, osem učiteljev, namreč za vsako stopinjo po eden učitelj. Osemrazredna šola naj bi torej bila v vsakej občini. To bi bil lep napredek, tedaj bi se mladina dobro izučila. V najmanjši šolski občini bi bilo n. pr. 80 šolskih otrok; na vsaki razred, na poedinega učitelja bi spadalo samo po 10 otrok. Se ve, da taka šola je in bode za več časa ostala — ideal. Vzemimo pa prav veliko občino z 800 šolskih otrok, kakoršno število se nahaja po občinah s 6000—7000 prebivalcev. Tukaj pa osemrazredna narodna šola s 100 učenci na 1 razred nej več ideal, ampak živa potreba. Tudi osemrazredna dekliška šola s 500 otroki na 1 razred bi pametnemu, omikanemu, za napredek unetnemu človeku ne bila potrata, ampak jako hvalna naprava.

Žalibog! da takih hvalevrednih, še nejmamo. Imamo nasprotno samo enorazredne po občinah s 100, 150, 200, 300, tudi 400, 500 in celo 600 in še 700 za šolo ugodnimi otroci. Baš tako so dvorazredne, trirazredne, štirirazredne šole po občinah, ki imó prav različna števila šolskih otrok; kajti o ustanovljenji šol je dandanes (tudi pred merodajalno domoljubje in ljubezen do šolstva dotične občine, ker pri sedanjih še precêj avtonomnih šolskih postav vlada ne more siliti občine, da šolo ustanovi ali razširi.

Da je za 1 razred 300, 200, 150 tudi 100 otrók preveč, to je razumno vsakteremu. Da otroci različne starosti in različnih znanostij se ne smejo in ne mogó stlačiti samo v en razred, da se ne sme z vsemi enako postopati, to tudi vsak učitelj ve. In baš to so razlogi, zarad katerih se narejajo oddelki po razredih.

Danes hočemo namreč to pitanje reševati: Po katerih razredih je potrebno in koristno oddelke napravljati. Pri tej razpravi so nam podlaga „izgledni učni načerti“, izdani po deželnem šolskem svetu v Gradci.

Vsak učitelj ve, ka so oddelki samo „za silo pomoček“ ali kakor bi Nemec rekel „Notbehelf, Notnagel.“ Zavoljo tega nej popolno pedagogično, da bi jih ondi vrivali, kjer jih ne treba. To bi bilo brez dvomljivosti dobro načelo. Temu nasproti pa velja ne manje važno drugo načelo, ka vsakemu šolskemu letu odgovarja ena stopinja, en oddelek, en razred, en učitelj. Praktično pa se treba ozirati na oboji načeli, treba je najti med njimi nekako sredino. Prestopajmo k reči.

Na osemrazredni šoli ne treba oddelkov. In ako bi imeli samo osemrazredne šole, ne bi nam trebalo govoriti o oddelkih. Na sedemrazredni šoli v enem razredu uže treba oddelkov — v teoriji. („Učni načerti“ imajo v 7. razredu 2 oddelka.) V praksi pa se gotovo ne kaže taka potreba. V 7. razredu se zberó najberžje taki učenci, ki so si po starosti in znanostih celó enaki. Razen tega je v 7. razredu skoro gotovo najmanje število mladine; odpadejo torej skoro vsi razlogi za to, da bi se delali na sedemrazredni šoli v kateremkoli razredu oddelki. To velja vsaj za sedanji čas, ko smo še le v prvotnem razvijanju novega narodnega šolstva. Prestopajmo k šestrazredni narodnej šoli. „Izgledni učni načerti“ nasvetujó v 5. in 6. razredu te šole po 2 oddelka. Je-li to potrebno? Z ozirom na naše mnenje o 7razredni šoli terja od nas doslednost, da se izrekamo popolnem proti oddelkom v 5. razredu. Oddelka v 6. razredu se nam potrebna zdita samo po onih šolah, po katerih je šolsko obiskovanje dovolj uredjeno, kjer so otroci talentirani, kjer se torej kaže znamenit uspeh poučevanja.

(Konec prih.)

Učni

za trirazredno

Predmet	I. razred.		II. raz.	
	Š o l s k o			
	1.	2.	3.	4.
Računstvo.	Nazorna in temeljita obravnavanja števil v obsegu 1—20.	Ustmeno in pismeno števljenje v obsegu od 1—100 (pismene vaje naj imó obliko in glavno misel ustmenih vaj.) Najnavadnejši računi z avstrijskimi novci.	Ustmeno in pismeno števljenje v obsegu do 1000. Metrična mera in vaga. Tristavke, računanje iz glave.	Številjenje z višjimi števili. Računanje z desetinkami. Nadaljna vaja iz glave s tristavki.
Risanje	Zaznamovanje in lega pik, njih zveza v črto. Pisanje vodovodnih, navpičnih in poševnih črt na računski tabli.	Pravi kot in kvadrat. Pisanje v kvadrat prostih ravnih kinčevalnih oblik kar učitelj pokaže na tabli.	O kotu sploh. Trikot in čvetrokot. Nadaljna vaja v risanju ravnih lepševalnih oblik. Vse popred se na tabli kaže in razlaga.	Mnogokoti, proste krogovite črte ter krogovite lepševalne oblike, in sicer v zvezi s kvadratom ali trikotom, pa tudi samostojno. Krog, elipsa. Vse slike se kaže na tabli.
Geometrično oblikoslovje.	—	—	—	—
Lepopisje.	V zvezi z jezikoslovnim podukom.	Slovensko (latinska) pismo. (Lateinschrift).	Slovensko in nemško pisanje.	Vaja v obeh pismih.

načert (Dalje)

narodno šolo.

red.	III. razred.			
I e t o.				
	5.	6.	7.	8.
	Številjenje z večimenskimi števili. Skrajšano, praktično računstvo (wälsche praktik.) Nadaljna vaja z decimalami. Računstvo s tristavki iz glave.	Računi z navadnimi drobci. Ponavljanje računov s celotami in desetinkami. Tristavki iz glave.	Percentni in obrestni računi pri lahkih nalogah s posebnim obzirom na praktično števljenje. Ponavljanje navadnih drobcev, decimal in daljna vaja v računstvu iz glave.	Gospodarski, kmetijski, obrtnijski in lahki tergovski računi, in sicer po potrebi učencev v njihovem prihodnjem poklici. Najvažnejši pojmi o menjicah.
	Risanje enostavnih listovih oblik in zloženih ravnih ter krogovitih oblik. Vse to po navodu učiteljevega na računski tabli. Prosto senčenje (schattirung.)	Risanje prostih ornamentov po predlogah. Razlaganje od strani učitelja. Izobraževanje okusa in razuma oblik.	Nadaljno risanje ornamentov po predlogah, načrti temelji za poslopja, risanje poslopij, cest, rek, mostov, raznih obdelanih zemljišč, kakor so na situvationskih načrtih, da se pripravi na risanje takih načrtov.	Risanje zloženih ornamentov po predlogah. Risanje situvationskih načrtov.
	Ponavljjanje, ter obširnejše razlaganje o piki, ravnih črtah, kotih, krogu in o deljenju vseh teh. Razlaganje in imenovanje raznih trikotov, čvetrokotov, mnogokotov in njih konstrukcija, kongruenca in simetrija.	Sličnost ter računanje poveršine ravnocrtnih slik (figur). Krog. Izračunanje njegovega obkoda in poveršja. Pakrog (elipsa), njegova konstrukcija in izšteviljenje njegove poveršine.	Kocka, prizma, cilindar, (valjar), piramida, kegelj (stožec) in krogla. Izšteviljenje poveršja in telesnine (kubičnega obsega).	Nadaljna vaja in ponavljanje vse učne stvarine.
Nej prave ure za lepopisje.				

(Dalje prih.)

O domačih nalogah.

Šola, v kateri otroci ne dobivajo in ne izdelujejo domačih nalog, mora biti le malo vredna. V takej šoli mladina gotovo tako ne napreduje, kakor v drugej, kjer učitelj vso svojo pozornost obrača na domače naloge. V šoli more učitelj le razlagati svoje predmete, izpraševati učence ter je ustrahovati; za vajo in vežbanje učne tvarine ostaja malo ali nič časa. Za to se morajo učenci doma vaditi. Učitelj pa mora po tem vestno izpraševati, kolikor le mogoče veliko učencev. Če so pa pismene naloge, mora jih skerbno pregledati, klasifikovati ter učencem vrnoti. Od njih pa mora zdaj terjati, da napake v nalogi popravijo, če ne, se ne bodo brigali za storjene pomote in se jih ne v prihodnje ogibali. Po navadi dajo učitelji pismene domače naloge za proste šolske dneve, za nedeljo in četrtek. Učitelj ima vsled tega dvakrat na teden mnogo posla s popravljanjem nalog, in toliko več, v kolikor višjem razredu podučuje. Pisatelj teh verstic je učitelj 3. in 4. razreda, katera skupaj podučuje in ki štejeta 121 učencev. Dvakrat na teden mu je torej po 121 nalog popravljati. Vzemimo, da za vsako nalogo poprek samo 5 minut potrebuje; porabi torej 605 minut ali 10 ur.

Pri ložjih nalogah se manje potrebuje, ali pri nekaterih nalogah se res prav mnogo časa porabi. Učitelj pa ima tudi z drugimi pisarjimi, uradnimi in zasebnimi dosti posla, potrebuje tudi nekaj časa za čitanje, učenje in sploh za daljno izobraževanje, ne more torej vsega prostega časa v korist domačih nalog porabiti. Svetujem pa zavoljo tega učiteljem, da si nekatere ložje naloge v šoli popravljajo. Učitelj naj v ta namen razne naloge med razne učence, ne zopet med lastnike razdeli. On sam naj potem nalogo, kakor je prava, po malem na tabli izdeluje. Učenci pa pazijo na pomote na nalogah ter napake zaznamujejo. Ko je naloga na tabli doveršena, zapiše vsak popravljaec naloge število napak ter se nanjo podpiše. Naloge se zdaj zopet lastnikom izročé. Lastniki morajo zopet pregledati, če jim tuji popravljaec ne morebiti kaj pomot po krivičnem vračunil. Učitelj zdaj poprašuje po številu pomot, ozira se pri tem tudi na lepše ali gerše pisanje ter zapisuje po vrednosti rede v svoj zapisnik. Učencu, ki se je oglasil, da se mu je pri popravljenju krivica zgodila, nalogo še enkrat pregleda, ter okara — če je treba — pregledovalca. Pa tudi pri učencu, pri kojem se mu zdi naloga predbra z ozirom na njegove navadne zmožnosti in pridnosti, nalogo še enkrat pregleda. Za tako pregledovanje, popravljenje in uredovanje nalog se potrebuje pri 60 učencih samo 1 ura, pa to je prav koristno, ker se učenci pri tem mnogo uče in skerbno naloge pregledujejo. Pogovor o popravljenih nalogah mora pa tudi tedaj biti, če jih je učitelj doma pregledal. Izboljševanje ualog v šoli z učenci pa je mogoče samo v viših razredih.

Postava od 3. maja 1874,

veljavna za vojvodino Štajersko v zadevi uredjenja učiteljskih plač in odprave šolnine za javne narodne šole.

Z dovoljenjem deželnega zbora Moje vojvodine Štajerske določujem kakor sledi:

Član I. Od 1. maja 1874 znaša trdna letna plača, razen deželnega glavnega mesta, za učitelje po javnih narodnih šolah I. razreda 800 fl. II. r. 700 fl., III. r. 600 fl. in IV. 550 fl. Za one učitelje pa, ki dobivajo svojo plačo iz Graškega šolskega fonda, znaša plača 900 fl. — Sedanje razverstenje šol v navedene razrede sme le deželni šolski svet v porazumljenji z deželnim odborom predružačiti.

Član II. Ravnatelju ali nadučitelju pripada opravilna doklada, ki je za prve 200 fl., za druge po šolah v Gradci in po onih I. in II. razreda 100 fl., po šolah III. in IV. razreda 50 fl., in ki se more v enacih obrokih sê terdno letno plačo dobivati.

Član III. Zaterdni učitelji po javnih meščanskih šolah, ki so bile na podlagi državne postave od 14. maja 1869, državni zakonik št. 62. osnovane, dobivajo redno plačo, koja terdno plačo narodnega učitelja v istem šolskem kraju za 100 fl. preseza.

Član IV. Dokler začasni učitelj nejma spričevala učiteljske sposobnosti, naj mu okrajni šolski svet daja nagrado, ki ne sme biti manjša od 60% in ne sme presežati 70% od redne učiteljske plače.

Član V. Zaterdni podučitelji dobivajo 80% redne učiteljske plače na istej šoli. — Dokler podučitelj ne izpolni predpisanih pogojev za terdno postavljenje, dobiva nagrado 60% učiteljske plače. Podučitelj, ki je izpolnil te pogoje, se lahko precej, ne da bi se služba razpisala, na isto mesto za zatržno postavi.

Član VI. Učiteljice dobivajo toliko plačo kolikoršno učitelji. Tudi naredba družega odstavka § 53 deželne postave od 4. febr. 1870. št. 17, vsled katere se omožitev nadučiteljice ali učiteljice kot prostovoljna odpoved službi smatra; je s tem odpravljena.

Član VII. Plačila za nadomeščevanja se urejajo po posebni normi nadomeščevanja (substitutions-normale), katero sestavljata deželni odbor in deželni šolski svet, a odobruje je naučno ministerstvo.

Član VIII. Od 1. oktobra 1874 naprej se po javnih narodnih šolah na Štajerskem ne sme šolnina pobirati.

Član IX. Za dobivanje učiteljskih dohodkov, ne oziraje se na odpravljenno šolnino, veljajo dosedanje postavne določbe; ako bi se pa okrajna doklada vsled zahtev te postave in vsled §. 58. postave od 4. febr. 1870 št. 15, za več nego 7% vseh direktnih davkov (z deželno doklado vred) povišala, potem se ima potrebojoče iz deželnega zaklada dodati.

V tem slučaju se mora deželnemu odboru predložiti davkarski certifikat o predpisu davkov za eno leto naprej in letni proračun o okrajni dokladi. Ta proračun o 7% okrajni dokladi velja uže za leto 1874.

Član X. Moj minister za nauk ima to postavo izpeljati.

Franc Jožef, I. r.

Stremayr, I. r.

Dopisi.

Iz savinske doline. Dobro došel, verli nam „Slovenski učitelj“! Serčno bodi pozdravljen od vseh svojih starih prijateljev! Težko težko smo te pričakovali; včasih nam je upanje izginilo, da te nič več ne bode na beli dan, mislili smo, da te je zadušil plevel hudobnih obrekovanj iz domačega in tujega polja, — a vender si se izkopal in prigledal na jasni dan, kakor beli zvonček spomladi prebode rujavo zemljo, — čist, neomadeževan, neoskrunjen od zavisti in slavohlepnosti svojih ljutih sovražnikov, — dušemanov.

A kedo te je prebudil iz tvojega dolzega zimskega spanja?

Bilo je društvo krepkih slovenskih štajerskih učiteljev, ki se čutě, da so možje, ki stojě na pravem mestu, možje napredka in izobraževanja.

Nič se ne boj, pri nas ne bodeš opešal zavoljo pomankanja podpore. Dobil bodeš še vse svoje stare prijatelje, katere uže od lanskega leta poznaš, dobil bodeš pa tudi mnogo novih prijateljev, ki te bodo z veseljem pozdravili, in pod svojo streho sprejeli. Podpirali te bodo možje slovenski, ki so uže kaj za narod storili, in bodo tudi tebe, kot šolski list radi podpirali, ker dobro vedo, da je le šola podlaga ljudske omike, učitelj pa se izmodruje iz spisov dobrih šolskih časnikov. Podpirali te bodo prijatelji šolskega napredka, katerim si se uže lansko leto priljubil. Podpirali te pa bodo najbolje slovenski ljudski učitelji, katerim si tako potreben, kakor ribi voda. Čas je, da smo si osnovali šolski list, katerega podlaga je: Napredek v duhu časa. Živi lepo mirno s svojimi sosedi; a če te bo pa kateri piknil ali nadlegoval, takrat pa si varuj svojo čast in svoje poštenje in zaverni ga resnobno pa odločno. — In tako tedaj srečno potuj po krasni slovenski deželi, budi in uči svoje prijatelje, ki so te uže toliko časa pogrešali!

S. M.

Z Goriškega 26. maja. Naše učiteljsko izobraževališče. — Srednja pot najboljša pot. — Ker sta se uže dva dopisnika „Soče“ na učiteljska izobraževališča spravila, hočem tudi jaz svojo misel o tem razodeti, deržaje se pregovora, ki pravi, da „tretji pravo zadene.“

Ne bi dosta grešil, če bi rekel, ka sta oba gg. dopisnika nekoliko prenapeta. Pervi se je deržal po mojem mnenji principa (če ga smem tako imenovati): malo truda, mnogo plače; pri drugem se pa prav lahko bere želja: naj bi bil učitelj le prav izobražen ter se trudil za blagor naroda, za plačo pa naj bi si glave ne belil. No, da ni ena, ni druga misel nej prav jaka, to lahko vsak priznava, kajti kedor ne dela, naj tudi ne je, kedor se pa trudi, je tudi svojega plačila vreden. Vsakako pa je imel po mojej misli drugi dopisnik v mnogih obzirih prav, kar pri prvem le malo ali nič ne opazujemo. Prav je, ka se od učitelja terja, da je vsestransko izobražen, ker drugače mu nej mogoče v svojem pokliči vspešno delovati. Zato se pa tudi nikako ne moremo ujemati s prvim dopisnikom, koji vidi nekako napako v tem, da se ima učit. izobraževališče na štiri leta razširiti, kar za toliko znanost, kolikoršna se pri maturi zahteva, nej nikakor preveč. Na jako slabi poti pa je drugi g. dopisnik, če misli, da bo uže vsestransko izobraženje učiteljevo kmeta pripravilo, da mu

bode plačo izboljšal. Kaj pa še! Da do tega pridemo, treba se še truditi leta in leta na polji izobraževanja priprostega ljudstva, in ko bo priprosti kmet sam znal ceniti omiko, takrat smemo reči, ka je izobražen. Do tedaj bode pa še dosti vode odteklo. Pa boste rekli: če uže kmet ne, pride pa bolje omikani posestnik do tega spoznanja. Na to odgovarjam, ka bode učitelj slabo stal, ako se bode na tega kaj zanašal; kajti ta še sam pojma nejma o omiki, ali pa v svojej prenapetosti, le bogatstvo spoznava kot pravi vir in so mu vse druge znanosti in vednosti le zgolj humbug. In kot takega smatramo onega posestnika z Notranjskega, ki je bajè (?) rekel: „Kaj bodo ti smerkovci!“ Da imajo pa učit. kandidatje po sedanjem učenem načertu dovolj dela, to se mi bode kot v tej stvari dobro podučenemu dovolilo. Nej moja naloga, da naštevam, kar se vse pri maturi terja. Zadostuje naj, da pride tu na versto več predmetov, nego na gimnaziji, če se uže baš tako obširno ne jemljo. Posebno pa more biti vsak slovenščine dobro zmožen, ker je slovenščina učni jezik. Žalibog! da se le še zmirom na kmetijstvo premalo pozornosti obrača. Res je, da je na našem izobraževališči kmetijstvo obligaten predmet, res je, da tam podučuje prof. Povše, ki je v tem prav strokovnik *), a kaj pomaga to, ko so mu odmerjene le pičle tri urice na teden in to samo za tretje leto. In baš to je žalostno. Učitelj ima nalogo izobraževati priprosti narod. Izmej mladine, katero on podučuje, se pa velika večina posveti kmetskemu stanu. Kmetijstvo bi torej moralo biti oni predmet, v kojem naj bi se narodni učitelj vsaj v vseh oddelkih bavil. A kako mu je to pri sedajnih naredbah mogoče? Zarad tega bi bilo po mojem mnenji veliko pametneje, ako bi se one ure, ki so odmerjene za trigonometrijo, analitično geometrijo, logaritme i. t. d., pripustile kmetijstvu. Gospoda moja, ako se naš kmet ne nauči umniše gospodariti, priti mora v kratkem na beraško palico. Posebno pa velja to o vinorejstvu. Slabe letine, strašanski davek, in ponarejanje vina ona smertna môra, ki je začela v novejšem času našega gôrnikarja tlačiti, to so faktorji, s kojimi treba računati, in proti katerim vsa trigonometrija, in kaj vem še vse kaj — nič ne izda.

Kakor se iz prejšnjega razvidi, imô učit. kandidatje še precejšno nalogo in radi tega nikakor ne zasluži učit. izobraževališče, da bi se imenovalo „refugium peccatorum“. Kedor hoče učit. kandidat postati, mora najmanje spodnjo gimnazijo ali realko doversiti, ter se sprejemnemu izpitu podvreči. Kedor tega ne prestane, ali kedor nej še spodnje gimnazije ali realke doversil, sprejmô ga le kot slušatelja, in kot tak se mora podvreči konec leta skušnji, pri katerej pokaže, da je njegovo znanje uže tako, kakoršno se v četrtej šoli zahteva, če ne, mora pa oditi. V štirih letih se pa potem za svoj poklic uže dovolj izobrazil. Zatorej nej prav, da dopisnik „Soče“ kandidate nekako zavida, ako imajo 100—150 gld. štipendije od vlade. Vprašam Vas, ali nejmajo tudi juristi in filozofi svojih štipendij, če uže od vlade ne, pa od družih dobrotnikov. Ker kandidatje nejmajo tacih blazih dobrotnikov, zato jim je pa vlada na pomoč prišla, spoznavši baš toliko potrebo ljudskih učiteljev, kolikoršno filozofov in juristov. Ljudski

*) To je pač istina.

učitelj postavlja omiki podlago; brez podlage vsako poslopje razpada. Sicer pa ima dopisnik jako slab pojem o učiteljstvu, ker misli, da bi moral baš naredni učitelj zadovoljen biti, s 400—500 gld. pláče in moral čakati bolj-ših časov zaradi slabih letin in preobloženosti kmetov. Brez drugega se pa ž njim ujemam ka pravi: „Kedor ne more učit. izpita narediti, ta nej zmožen, takemu se dade berca: Prijatelj, hodi z bogóm“. A če smem spominjati, bilo bi prav, ako smo vsakemu enako pravični. Sicer sem pa prepričan, da taki pretirani dopisi, bodi si od ene, ali druge strani, več škodujó, nego hasnó. Tako se še onim dijakom, ki imó do učiteljstva kaj ljubezni, veselje jemlje do posvečevanja temu stanu.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) K dosedanjim poročilom o našem društvu imamo še sledeče dostavljati: V osnovalni odbor je bilo povabljenih okoli 25 učiteljev po raznih okrajih slovenskega Štajerja. Večina teh je vabilo sprejela. Posebna navdušenost za novo društvo razodevajo učitelji okoli Save in po savinjski dolini. Z veseljem so pa novo društvo tudi pozdravljali učitelji iz šmarskega, ptujskega, ormuškega okraja, iz mariborske okolice i. t. d. Pri seji 21. maja so bili pričujoči razen ljutomerskih osn. odbornikov tudi 3 zunanji; zaradi oddaljenosti od Ljutomera se jih več nej moglo udeleževati. Došle so pač pismene izjave o dnevnem redu in serčni pozdravi od 14 učiteljev. Pri tej seji se je sprejela pogodba z „Narodno tiskarno“ v Mariboru, po kateri bode vsaka številka (1 pola, 450 izis.) „Slovenskega učitelja“ veljala 24 gld. Uredništvo, koleki, ekspedicija se še posebej računi. Društvo se bode najpervo trudilo, da bode redno izdajalo svoj organ, katerega ureduje poseben odsek društvenega odbora, da bode ta organ kljubu mnogim zaprekam zadostoval opravičenim terjatvam sedanjega slovenskega učiteljstva. Ker je glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“, zavoljo tega bode o štajerskih razmerah največ govoril; pa tudi drugih slovenskih dežel ne bode zanemarjal. Tu naj še enkrat pravimo, da družabniki našega društva, in sicer pravi (štajerski učitelji) in podporni plačujó za društvo in list do konca t. l. samo po 2 gld. 50 kr. „Slovenski učitelj“ sam pa velja 2 gld. za letos.

(21. nemška učiteljska skupščina) je bila letos v Vratislavi 27., 28 in 29. maja. Štajerski deželni odbor je podelil mej drugim 100 gl. popotnine k temu zboru tudi ljutomerskemu nadučitelju, ki je potoval z g. Robič-em iz Ptuja, kojimu sta zložila okrajni šolski svet in občina 75 gld. v isti namen. V kratkem naj tu omenjamo pglavnitih momentov tega zborovanja. Udeleževalo se je kaeih 3000 učiteljev, največ, zna se, iz nemškega cesarstva. Nekaj učiteljev je bilo tudi z Avstrijskega in Ogarskega. Oglašilo se je bilo baje še več učiteljev, a se jim nej hotelo vstopnic več pošiljati, boječ se, da bi se jih zbrala prevelika množica, katero bi bilo težko obsehati. To je tudi omenjal predsednik lokalnega odbora, ko je učitelje pozdravljaj. 26. maja, dan p.ed zborovanjem, je bil velik koncert v Schiesswerderskem vertu, kjer je tudi ogromna dvorana, v kojoj se je zborovalo. O 5. popoldne so v tej dvorani deklice, belo oblečene, prav lepo telovadile (mične redne in lahke proste vaje). Vse polno ljudij je gledalo; tudi so vse vaje prav okusno izpeljevale; le učitelj je preokorno v svojem govoru žensko telovadstvo priporočeval. Ob 7. zvečer je bilo predzborovanje. Začetni Sturmov govor se mi nej preveč dopadal; grajal je v njem lansko skupščino v Hamburgu in uže naprej diktilal, v kacem smislu se mora govoriti. Sploh se nej z učitelji kaj dobro govorilo,

marveč nekako ostro se jim zapovedovalo. Za predsednika je bil navetovan (prav za prav uže izbran) šolski svetovalec Hoffmann iz Hamburga, za njegovega 1. namestnika Sturm iz Vratislave. Na dnevni red 1. zborovanja (27. m.) je bilo postavljeno: 1) Kateri so potrebni pogoji za daljno srečno razvijanje nemškega narodnega šolstva, 2) poročilo o neki (1) prošnji na državni zbor zaradi državnih šolskih postav. (O debatah in sklepih pri glavnem zborovanju hočemo še prihodnjič govoriti). 28. m. nej bilo glavnega zborovanja, marveč le razni govori v sekcijah. Še le 29. je bilo 2. glavno zborovanje. S skupščino je bilo v zvezi mnogo svečanostij in zabav, n. pr. koncert v uže omenjenem vertu, koncert v Elisabetni cerkvi, opera v mestnem teatru, igra (Minna von Barnhelm) v Lobeteatru itd. V saboto, 30. maja je bil izlet po železnici v lepo mesto Freiburg. Dotična železnica je učitelje brezplačno peljala. Tudi sicer je bil učiteljem vstop povsod brezplačen ali pa po znižani ceni. Razstava učnih sredstev je bila dosta zanimiva, in je ponujala tudi marsikaj novega. Več ali manj dobro so bili zastopani vsi predmetje narodne in srednje šole. (Morebiti o priliki kaj obširniše govorimo o tem), kakor tudi o šolstvu v Vratislavi.

(Za okrajna šolska nadzornika) sta imenovana g. Kuster, učitelj v Kranji za kranjski okraj in g. Habjanič, ravnatelj dekliške šole v Mariboru, za mariborsko mesto.

(Izobraževalni tečaj) za kranjske učitelje bode letos v Ljubljani od 24. avg. do 19. sept.

(Kmetijski tečaj) za štajerske in kranjske učitelje bode letos v Gradci.

(Za Moravsko) je poterjena postava, po kateri se morajo plačevati od zapuščin gotovi odstotki v šolsko blagajnico. Tudi za Terst je taka postava.

(O začasno nameščenih) učiteljskih službah je določil štajerski deželni šolski svet, da se morajo konec vsakega leta razpisati, in le takrat zopet začasno oddajati, ako nej prosilca, ki bi se mogel definitivno imenovati.

(Za Primorsko) veljajo olajševalne določbe (§§. 31. i 32.) v postavi od 5. aprila 1872 o izpraševanju učiteljev še do novembra 1875.

(V Ljubljani) so imeli mestni učitelji 27. maja okrajno učiteljsko konferencijo. Med drugim je bil tudi pogovor o nemških knjigah za ljubljanske narodne šole. Se ve, za slovensko Ljubljano in slovensko mladino, katera je ondi v veliki večini, je skerb za nemške knjige najvažnejša! — Vsaj reko ljubljanski učitelji, da so „dobri Slovenci“. (!?)

(Čelih 46 tednov) ima po §. 8. šolskega in učnega reda od 20. avg. in po novem opozorovanju štajerskega deželnega šolskega sveta šolsko leto trajati, torej na kmetih do 15. sept., v mestih, kjer so srednje šole, do 15. avgusta. Terda določba!

(Zastran stališča okrajnih šolskih nadzornikov) v prihodnje je deželni šolski svet na Štajerskem izdelal nove določbe. V kakošnem smislu pa? nam nej znano. Sicer ima v teh zadevah naučno ministerstvo odločilno besedo.

(„Izgledni učni načerti“) se imajo na Štajerskem po mestih s 1. oktobrom, oziroma novembrom 1874, po deželnih učilnicah pa o veliki noči 1. 1875 vpeljati, ako se šola takrak začneja.

(Slobodnemu preseljevanju) kranjskih učiteljev v druge dežele so postavljene meje. Deželni šolski svet je namreč določil, da se smejo učitelji le konec šolskega leta iz službe izpuščati, ako so svoj dekret novega nameščenja do konec julija pri svojem okrajnem šolskem svetu vložili.

(Pripravljevalna razreda) za prejem učencev v učiteljsko izobraževališče se bosta baje letos uže odperla pri moških učiteljskih v Gradci in Mariboru. V ta tečaj se sprejmó dečki, ki so dobro dovršili narodno ali meščansko šolo in so po 14. let stari.

(Na Koroškem) bode tudi letos 1 deželna učiteljska skupščina.

(V Ljubljani) bode mesto — kakor se čuje — uže prihodnje šolsko leto nekoliko razredov nove 5razredne dekliske šole odperlo. Čas je; vsaj v nunskem samostanu je tako vse prenatlačeno. Novo poslopje za deško šolo bode tudi kmalo dogotovljeno.

(Šola za orglarje) snuje v Ljubljani odbor duhovnikov, kateremu je načelnik dr. Jarec. G. Močnik bode moral nazadnje vendar le upanje izgubiti, da bo mežnarstvo ali vsaj orglarstvo na vekoma vezalo učiteljstvo s cerkvijo.

(„Narodna šola — državna naprava“.) To nesrečno idejo so zdaj opustili celó njeni roditelji v Znojmu, ki so bili ž njo dosti nepotrebne-
nega hrupa v učiteljskih krogih po Avstriji napravili.

(O učnih načertih) za narodne in meščanske se je poseben odbor na Dunaji posvetoval. Natančneje se je izrazil samo o meščanskih šolah. Določbe o načertu za narodne šole je pripustil šolskim oblastnijam in učiteljem posameznih dežel.

(Na Avstrijskem), t. j. v Cislajtani je po najnovejših izkazih 14,769 narodnih šol s 25,269 učiteljev in 3,099,266 otrok. Izobraževališče za učitelje in učiteljice je bilo 59 s 3285 pitomeev in pitomk.

(Umerl) je g. Juri Arko, učitelj v Trebnem (na Kranjskem) star še le 34 let. Bil je prav dober slovenski učitelj. Škoda zanj! Nemila smert je tudi pobrala Gustava Grossmanna, učitelja v Starimtergu pri Ložu. Bil je naroden mož, ki se je, služeč več let v Istri (v Ospu in Riemanjih) jako potegoval za ravnopravnost našega naroda in bil priden dopisnik slovenskih novin. Tudi v šoli je bil na svojem mestu. Lahka mu zemljica!

(Osem mesecev) so že brez plačila učitelji v Kamniškem in še enem okraju na Kranjskem. To je strašno!

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za okraje Kozje, Sevnica in Brežice bode imelo 2. julija t. l. v Brežicah svojo skupščino, h katerej se č. udje uljudno vabijo.

(Vabilo.) Okrajno učiteljstvo šmarijsko ima 2. julija v Šmariji svoje mesečno zborovanje, h kateremu se uljudno vabi.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba v Fravhajmu (okraj Maribor) s 550 gl. Učiteljska služba pri sv. Roku (okraj Rogatec) s 550 gld. in stan. Do konca junija na kraj. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljske službe: Radeče (okraj Radolice 400 gld.; sv. Peter pri Ljubljani (600 gld.), sv. Vid pri Ljubljani (600 gld.), sv. Juri pri Šmarji (500 gld.), sv. Kocijan (450 gld.), sv. Jakob na Savi (400 gld.), Ig (600 gld.), Brezovica (500 gld.), Horjul (500 gld.), Sostro (500 gld.). Pri vseh teh službah je prosto stanovanje. (Ti kraji so v ljubljanski okolici). Prošnja na krajne šolske svete pri priliki do 5—10. julija.

Pričujoča številka „Slov. učitelja“ se je poslala tudi p. n. naročnikom lanskega „Uč.“ — 3. številka pa se bode poslala samo onim, ki se bodo kot novi naročniki oglasili.

Popravek. Na strani 5 (1. štev. „Uč.“) v versti 12. od spodaj čitaj mesto raznega „važnega“. Na isti strani v 10. versti od spodaj mesto „pervakov“ junakov, in na strani 14. v 26. versti od spodaj namesto Bela VI. „Bela IV“

Prošnja. 1. in 2. številko lanskega „Učitelja“ bi rad imel g. Lapajne v Ljutomeru. Kdor mu more ž njima postreči, temu bode on prav hvaležen.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer“.

Za uredništvo odgovoren D. Lorenc. — Tisek „Narodne tiskarne“ v Mariboru.